

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 15. 12. 2020
COM(2020) 801 final

2020/0355 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

**o predložení návrhu rozhodnutí výkonného orgánu o metodice úprav s cílům
zohľadniť zmeny v zložení Európskej únie vzhľadom na 41. zasadnutie výkonného
orgánu Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov
v mene Európskej únie a o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať na tomto
zasadnutí**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh rozhodnutia Rady sa týka predloženia návrhu rozhodnutia výkonného orgánu o metodike úprav tabuliek 2 až 6 v prílohe II k Protokolu o znížení acidifikácie, eutrofizácie a prízemného ozónu (ďalej len „Göteborský protokol“) v znení zmien z roku 2012 podľa Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov (ďalej len „dohovor o ovzduší“) v mene Európskej únie, ktorými sa majú zohľadniť zmeny v zložení Európskej únie. Návrh rozhodnutia výkonného orgánu by sa predložil vzhľadom na 41. zasadnutie výkonného orgánu dohovoru o ovzduší.

Tento návrh rozhodnutia Rady sa vzťahuje aj na rokovaciu pozíciu Európskej únie, pokiaľ ide o rozhodnutie výkonného orgánu v súvislosti s pripomienkami ostatných strán k návrhu EÚ.

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Dohovor o ovzduší a Göteborský protokol (v znení zmien z roku 2012)

Dohovor o ovzduší prijatý v roku 1979 je najprogresívnejšou regionálnou environmentálnou dohodou týkajúcou sa kvality a znečistenia ovzdušia.

Na základe dohovoru o ovzduší bol v novembri 1999 schválený pôvodný Göteborský protokol. V roku 2012 bol Göteborský protokol zmenený. Zmenené znenie nadobudlo platnosť 7. októbra 2019. Zmenený protokol tvorí základ pre záväzky znížiť emisie v rokoch 2020 až 2029 podľa smernice (EÚ) 2016/2284 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa zrušila smernica 2001/81/ES o národných emisných stropoch.

Európska únia je zmluvnou stranou dohovoru o ovzduší¹ a Göteborského protokolu v znení zmien z roku 2012². Zmluvnými stranami dohovoru o ovzduší sú všetky členské štáty; 21 členských štátov je zmluvnou stranou pôvodného Göteborského protokolu³ a jeho zmenu z roku 2012⁴ doteraz prijalo 17 členských štátov.

2.2. Výkonný orgán dohovoru o ovzduší

Výkonný orgán je riadiacim orgánom dohovoru o ovzduší a tvoria ho zástupcovia zmluvných strán dohovoru. Podľa článku 10 dohovoru o ovzduší je úlohou výkonného orgánu preskúmať vykonávanie a vývoj dohovoru o ovzduší a protokolov k nemu.

¹ 81/462/EHS: rozhodnutie Rady z 11. júna 1981 o uzavretí Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov (Ú. v. ES L 171, 27.6.1981, s. 11 – 24).

² 2003/507/ES: rozhodnutie Rady z 13. júna 2003 o pristúpení Európskeho spoločenstva k Protokolu z roku 1979 o znížení kyslosti, eutrofizácie a úrovni prízemného ozónu Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov (Ú. v. EÚ L 179, 17.7.2003, s. 0001 – 0002); rozhodnutie Rady (EÚ) 2017/1757 zo 17. júla 2017 o prijatí dodatku k Protokolu o znížení acidifikácie, eutrofizácie a prízemného ozónu z roku 1999 k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov z roku 1979 v mene Európskej únie (Ú. v. EÚ L 248, 27.9.2017, s. 3 – 75).

³ Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Chorvátsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Nemecko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko a Švédsko (stav ratifikácie k 1. októbru 2020).

⁴ Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Holandsko, Chorvátsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Nemecko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Španielsko a Švédsko (stav ratifikácie k 1. októbru 2020).

Výkonný orgán sa usiluje prijímať svoje rozhodnutia konsenzom⁵.

2.3. Pripravovaný právny akt výkonného orgánu

Európska únia a jej členské štáty by mali predložiť návrh rozhodnutia výkonného orgánu, ktorým sa stanoví metodika úprav tabuliek 2 – 6 prílohy II k Göteborgskému protokolu v znení zmien z roku 2012 tak, aby sa zohľadnili zmeny v zložení Európskej únie (ďalej len „pripravovaný akt“).

Účelom pripravovaného aktu je zabezpečiť, aby sa preskúmania súladu podľa zmeneného protokolu vykonávali na základe správnych čísel za Európsku úniu. V tabuľkách 2 až 6 prílohy II sa uvádzajú národné úrovne emisií v jednotlivých členských štátoch za rok 2005 (východiskové hodnoty) a zároveň národné záväzky znižovania emisií od roku 2020 a po ňom podľa jednotlivých znečisťujúcich látok (oxid siričitý, oxidy dusíka, amoniak, prchavé organické zlúčeniny a jemné tuhé častice). Všetky tabuľky obsahujú aj riadok uvádzajúci celkové hodnoty za EÚ (súčet východiskových hodnôt členských štátov EÚ v kilotonách emisií v roku 2005, ako aj súčet záväzkov členských štátov EÚ týkajúcich sa znižovania vyjadrený ako celková zmena v % v porovnaní so súčtom východiskových hodnôt členských štátov EÚ). V súčasnosti je hodnota za EÚ v týchto tabuľkách súčtom EÚ27 (2013), čo odráža zloženie Európskej únie v čase zmeny protokolu v roku 2012. Príloha II si preto vyžaduje opravu.

Na svojom 36. zasadnutí výkonný orgán dospel k záveru, že súčasné pravidlá zatiaľ neposkytujú metodiku pre tento konkrétny prípad technickej úpravy. Podobné rozhodnutie výkonného orgánu týkajúce sa možnosti úpravy emisných stropov Európskej únie v pôvodnom Göteborgskom protokole bolo prijaté v roku 2017⁶ na základe návrhu Európskej únie na žiadosť výkonného orgánu na jeho 36. zasadnutí. Keďže zmenený Göteborgský protokol v tom čase ešte nenadobudol platnosť, rozhodnutie výkonného orgánu z roku 2017 sa naň nevzťahovalo.

Rozhodnutie výkonného orgánu o metodike úpravy hodnôt Európskej únie v tabuľkách 2 až 6 prílohy II k zmenenému Göteborgskému protokolu treba prijať pokiaľ možno na predbežne stanovenom dodatočnom zasadnutí výkonného orgánu v máji 2021, no najneskôr počas zasadnutia výkonného orgánu v decembri 2021, aby bolo možné požiadať o úpravu tabuliek pred začiatkom prvého preskúmania súladu údajov za rok 2020 (očakávaného v druhom štvrtroku 2022).

Pripravovaný akt bude platiť odo dňa prijatia rozhodnutia výkonného orgánu. Po prijatí umožní pripravovaný akt Európskej únii predložiť technické aktualizácie potrebné na zohľadnenie zmien v zložení Európskej únie. Úlohu predložiť sekretariátu dohovoru o ovzduší úpravy, ktorými sa majú zohľadniť zmeny v zložení, dokončí v mene Európskej únie Komisia.

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

Európska únia by mala predložiť návrh rozhodnutia, ktoré má prijať výkonný orgán dohovoru o ovzduší (pozri návrh predložený v prílohe I).

Cieľom tohto návrhu je prijať metodiku, ktorá umožní technické úpravy východiskových hodnôt emisií a záväzkov Európskej únie týkajúcich sa znižovania emisií uvedených v

⁵ Rokovací poriadok zasadnutí výkonného orgánu Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov prijatý rozhodnutím 2010/19 a zmenený rozhodnutím 2013/1, pravidlo 29.

⁶ Rozhodnutie výkonného orgánu 2017/3, https://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/documents/2017/AIR/EB/EB_Decisions_2017_3-E.pdf.

tabuľkách 2 až 6 prílohy II k zmenenému Göteborgskému protokolu, aby sa zabezpečilo, že hodnoty Európskej únie v týchto tabuľkách správne odrážajú súčet východiskových hodnôt emisií a záväzkov jej členských štátov týkajúcich sa zníženia emisií v nadväznosti na zmeny v zložení Európskej únie. Možnosť upraviť tieto tabuľky za osobitných okolností vyvolaných zmenami v zložení Európskej únie je potrebná v záujme správneho preskúmania plnenia záväzkov Európskej únie podľa zmeneného Göteborgského protokolu.

Ak ostatné zmluvné strany navrhnu zmeny navrhovaného rozhodnutia výkonného orgánu, ktorými by bolo možné dosiahnuť rovnaké ciele, ako sú tie, ktoré sa sledujú návrhom Európskej únie, mohla by Európska únia takéto návrhy v zásade podporiť.

Návrhy na úpravu národných emisných stropov alebo národných záväzkov členských štátov týkajúcich sa znižovania emisií (politický vplyv) sa nepodporia, ale budú postúpené na samostatnú diskusiu, najmä vzhľadom na prebiehajúce preskúmanie zmeneného Göteborgského protokolu.

4. PRÁVNY ZÁKLAD

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody*“.

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty majúce právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „*môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom Únie*“⁷.

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Výkonný orgán je orgán zriadený dohodou, konkrétne dohovorom o ovzduší.

Akt, ktorý má výkonný orgán prijať, predstavuje akt s právnymi účinkami. Pripravovaný akt bude záväzný podľa medzinárodného práva v súlade s článkom 13 ods. 5 zmeneného Göteborgského protokolu.

Inštitucionálny rámec dohovoru o ovzduší ani Göteborgského protokolu sa týmto aktom nedopĺňa ani nemení.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

4.2. Hmotnoprávny základ

4.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa v mene Európskej únie zaujíma pozícia. Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť ako hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka je len vedľajšia, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na

⁷ Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

4.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Hlavný cieľ a obsah pripravovaného aktu sa týkajú životného prostredia.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 192 ods. 1 ZFEÚ.

4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 192 ods. 1 ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

5. UVEREJNENIE PRIPRAVOVANÉHO AKTU

Neuvádza sa.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o predložení návrhu rozhodnutia výkonného orgánu o metodike úprav s cieľom zohľadniť zmeny v zložení Európskej únie vzhľadom na 41. zasadnutie výkonného orgánu Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov v mene Európskej únie a o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať na tomto zasadnutí

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1 v spojení s článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Protokol o znížení acidifikácie, eutrofizácie a prízemného ozónu v zmenenom znení prijatom v roku 2012 (ďalej len „zmenený Göteborgský protokol“) v rámci Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov (ďalej len „dohovor o ovzduší“) schválila Európska únia rozhodnutím Rady (EÚ) 2017/1757 a platnosť nadobudol 7. októbra 2019.
- (2) Podľa článku 10 dohovoru o ovzduší výkonný orgán preskúmava vykonávanie a vývoj dohovoru o ovzduší a protokolov k nemu a môže prijímať rozhodnutia na vysvetlenie vykonávania týchto protokolov.
- (3) Na 36. zasadnutí výkonného orgánu dohovoru o ovzduší vyzvali strany dohovoru Európsku úniu a jej členské štáty, aby s cieľom zohľadniť zmeny v zložení Európskej únie navrhli metodiku úpravy emisných stropov Európskej únie v tabuľke 1 prílohy II k pôvodnému Göteborgskému protokolu (znenie z roku 1999).
- (4) Rozhodnutie, ktoré následne navrhla Európska únia a jej členské štáty⁸, bolo prijaté na 37. zasadnutí výkonného orgánu dohovoru o ovzduší.
- (5) Metodika úpravy hodnôt Európskej únie v tabuľkách 2 až 6 prílohy II k zmenenému Göteborgskému protokolu, ktorou sa má prihliadnuť na zmeny v zložení Európskej únie, je potrebná na správne zohľadnenie týchto zmien vzhľadom na preskúmanie dodržiavania povinností Európskej únie vyplývajúcich zo zmeneného Göteborgského protokolu. Netýka sa to úprav národných emisných stropov ani národných záväzkov týkajúcich sa znižovania emisií v uvedených tabuľkách.
- (6) Keď výkonný orgán prijme metodiku úprav, Komisia by mala v mene Európskej únie predložiť potrebné úpravy na vykonávanie tejto metodiky výkonnému tajomníkovi Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov, aby sa zohľadnili zmeny v zložení Európskej únie od prijatia zmeneného Göteborgského protokolu, a

⁸ Rozhodnutie výkonného orgánu dohovoru o ovzduší 2017/3, https://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/documents/2017/AIR/EB/EB_Decisions_2017_3-E.pdf.

podobne by mala predložiť všetky úpravy potrebné v prípade neskorších zmien v zložení Európskej únie.

- (7) Keďže rozhodnutie výkonného orgánu bude pre Európsku úniu záväzné, je vhodné stanoviť pozíciu, ktorá sa má v mene Európskej únie vo výkonnom orgáne zaujať,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Na 41. zasadnutí výkonného orgánu dohovoru o ovzduší bude Európska únia sledovať tento cieľ: stanoviť metodiku, ktorá umožní úpravy východiskových hodnôt emisií a záväzkov Európskej únie týkajúcich sa znižovania emisií uvedených v tabuľkách 2 až 6 prílohy II k zmenenému Göteborgskému protokolu, aby sa zabezpečilo, že hodnoty Európskej únie v týchto tabuľkách sa môžu upraviť tak, aby v nadväznosti na zmeny v zložení Európskej únie správne odrážali celkový súčet východiskových hodnôt emisií a záväzkov jej členských štátov týkajúcich sa zníženia emisií.

2. Vzhľadom na 41. zasadnutie výkonného orgánu dohovoru o ovzduší a v snahe dosiahnuť cieľ vymedzený v odseku 1 predloží Európska únia návrh požadovanej metodiky úprav, ktorý je uvedený v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

3. Komisia uvedený návrh oznámi v mene Európskej únie sekretariátu dohovoru.

Článok 2

Európska únia môže podporiť zmeny navrhnuté ostatnými zmluvnými stranami dohovoru za predpokladu, že prispejú k dosiahnutiu cieľov Európskej únie uvedených v článku 1.

Článok 3

S ohľadom na to, ako sa bude vyvíjať 41. zasadnutie výkonného orgánu dohovoru o ovzduší, môžu zástupcovia Európskej únie po porade s členskými štátmi počas koordinačných stretnutí na mieste a bez toho, aby k tomu Rada vydávala ďalšie rozhodnutie, odsúhlasiť upresnenia pozície uvedenej v článkoch 1 a 2.

Článok 4

Po tom, čo výkonný orgán dohovoru o ovzduší prijme metodiku na umožnenie týchto úprav, Komisia v mene Európskej únie predloží potrebné úpravy na vykonávanie tejto metodiky.

Článok 5

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*